

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Kåringahejan i Kyrkhults och Ringamåla socknar inom Olofströms respektive Karlshamns kommun

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Kåringahejan

Kommuner: Olofström och Karlshamn

Socknar: Kyrkhult och Ringamåla

Fastigheter: Ebbemåla 1:45 och 1:47 samt del av Agngölsmåla 1:5, 1:6 och Härnäs 1:95 i Olofströms kommun; Hovmansbygd 1:7 samt del av Hovmansbygd 2:4, Härnäs 1:40 och 1:44 i Karlshamns kommun jämte inom området befintliga samfällda mark- och vattenområden.

Markägare: Staten genom naturvårdsverket (naturvårdsfonden); Sydkraft AB, [redacted] samt vissa delägare i samfällda mark- och vattenområden

Läge: Mörrumsåns dalgång mellan Hovmansbygd och Härnäs

Koordinater: X 62472 Y 14313

Ekonomisk karta: 03496 Hovmansbygd

Areal: Omkring 140 ha, varav land runt 118 ha och vatten runt 22 ha

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

Naturgeografisk region: Blekinges sprickdalsterräng och ekskogsområde

Naturtyper: Ädellövskog 64 ha, granskog 35 ha, tallskog 5 ha, blandskog 5 ha, klibbalskog 2 ha, öppen mark/igenväxande odlingsmark 4 ha samt 22 ha vatten, övrigt (väg mm) 3 ha.

1. Beslut

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 § naturvårdslagen, det på bifogad karta angivna området som naturreservat. Det omfattar fastigheterna Ebbemåla 1:45 och 1:47 och del av Agngölsmåla 1:5 och 1:6 samt Härnäs 1:95 i Olofströms kommun; vidare Hovmansbygd 1:7 och del av Hovmansbygd 2:4, Härnäs 1:40 och 1:44 i Karlshamns kommun jämte inom området befintliga samfälliga mark- och vattenområden samt vatten i Mörrumsån. I reservatet ingår dock ej det till länsväg 601 hörande vägområdet.

Länsstyrelsen upphäver, med verkan från den dag då detta beslut vunnit laga kraft, samtidigt det för fastigheten Agngölsmåla 1:5 gällande förordnandet enligt 11 § naturvårdslagen.

2. Syfte

Syftet med reservatsbildningen är dels att skydda och vårda ett från främst biologisk-ekologisk, limnologisk och geologisk synpunkt särskilt värdefullt område, som också har betydande kulturhistoriska värden, dels att trygga tillgången till ett för friluftslivet betydelsefullt område.

3. Beskrivning

Reservatet består av Mörrumsåns dalgång från Hovmansbygd i norr till område vid landsvägsbron över ån vid Härnäs i söder. Ån flyter fram i en skarpt markerad sprickdal. Berggrunden är gnejs med övergångar mot granit. Höjdskillnaden mellan dalbotten och omgivande platå är på sina ställen omkring 30 meter. Fallhöjden på den drygt 4 km långa åsträcka är omkring 20 meter. Den västra dalsidan är brant, delvis storblockig och svårframkomlig. Den östra sidan har vissa branta partier men är i övrigt mera lättillgänglig. Den forna järnvägsbanken, som genomlöper hela reservatet, har byggts om till gång- och cykelväg och bidrar till att göra området tillgängligt.

Stränderna är skogbevuxna och förhållandevis opåverkade av avverkningar under lång tid. På bägge

dalsidorna finns vissa urskogsartade bestånd, bl a en ovanligt välutvecklad granskog i översilningsmark söder om Kåringahejan; äldre och föga påverkade ädellövbestånd i den branta slutningen söder därom samt urskogsartade blandbestånd på den östra sidan.

De urskogsartade skogsbestånden hyser bl en artrik skalbaggsfauna.

Ådalen bär tydliga spår av mänsklig verksamhet genom förekomsten av stenmurar, smärre rester av betes- och slåttermarker och rösen. På några ställen i ån har stenar lagts upp på sådant sätt som tyder på att vattenkraften utnyttjats för smärre industrianläggningar. I den södra delen finns en övergiven benstamp och kvarn som drivits av vattenkraft. Den allra sydligaste delen är påverkad av vattenkraftsutbyggnaden i Hemsjö.

Vegetationen i strandpartierna är frodig med riklig förekomst av bl a safsa.

Mörrumsåns vattenmiljö utmärks av mycket stor artrikedom med såväl nordliga som sydliga arter samt har utmärkt goda förutsättningar för laxens och havsöringens lek och utveckling från yngel till smolt.

Åsträckan mellan Hovmansbygd och Härnäs är ett avsnitt av Mörrumsån som kan erbjuda synnerligen goda utvecklingsmöjligheter för laxen och havsöringen om vandringshinder vid kraftverken vid Hemsjö tas bort genom att nya vandringsvägar byggs.

4. Ärendets beredning

Mörrumsåns dalgång är av riksintresse för såväl naturvården som friluftslivet enligt 2 kap 6 § naturresurslagen. Mörrumsån är vidare ett av de vattenområden i vilka, enligt 3 kap 6 § samma lag, vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får komma till stånd.

I naturvårdsplanen för länet föreslås bl a att naturreservat bildas för vissa delar i Mörrumsåns dalgång. Ett sådant avsnitt är den del av ådalen som sträcker sig mellan Hovmansbygd och bron över ån vid Hemsjö.

Fastigheterna Ebbemåla 1:45 och Hovmansbygd 1:7 i norra delen av reservatet förvärvades för naturvårdsändamål 1984. Överenskommelse om reservatsbildningen har träffats med ägaren till bl a fastigheten Ebbemåla 1:47 och med ägaren till berörd del av Agnögölsmåla 1:5. Ett tidsbegränsat förordnande enligt 11 § naturvårdslagen utfärdades den 20 maj 1994 för

sistnämnda fastighet med bl a förbud att utan länsstyrelsens tillstånd utföra skogsavverkning.

Ett förslag till naturreservat har remissbehandlats. Yttranden har inkommit från Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Vägverket, Sydkustens marinkommando, Olofströms kommun, Karlshamns kommun, Blekinge läns museum, Telia, Mörrumsåns vattenvårdsförbund, Karlshamns naturskyddsförening, Kyrkhults Hembygdsförening och Hans Peter Markussen.

Samtliga remissinstanser tillstyrkte att en reservatsbildning genomfördes. Vidare har ägarna till samfällighet i området beretts tillfälle att inkomma med erinran mot förslaget. Någon erinran har inte inkommit.

5. Områdets betydelse och behov av skydd och vård

Käringahejan har betydande naturvärden, främst biologiska-ekologiska, limnologiska och geologiska.

De biologiska-ekologiska är i första hand knutna till de förhållandevis orörda skogsbestånden med såväl barr- som ädellövskog och till den stora biologiska mångfald som den limniska åmiljön innehåller. Området kommer att få en allt större betydelse som lek- och uppväxtområde för lax och havsöring.

Reservatet utgörs av en väl markerad sprickdal av stort geologiskt intresse. Det har partier med rasbranter och orörda skogsbestånd som ger området en utpräglad vildmarkskaraktär.

Käringahejan inrymmer även stora skönhetsvärden, kulturhistoriskt intressanta miljöer och är av väsentlig betydelse för friluftslivet.

Området är genom sin stora biologiska mångfald med urskogsartade skogsbestånd och rika vattenmiljö samt intressanta geologiska bildningar i behov av ett starkt skydd. De kulturhistoriska värdena i form av rester av odlingslandskap och anläggningar kräver vård.

Käringahejan bör avsättas som naturreservat för att kunna bevara och utveckla naturvärdena och vårda de kulturhistoriska lämningarna. En reservatsbildning tryggar även områdets tillgänglighet för friluftslivet.

6. Föreskrifter

För att trygga ändamålet med naturreservatet Käringahejan förordnar länsstyrelsen, med stöd av 8, 9 och 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsför-

ordningen, att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla

- att** utföra nybyggnad
- att** förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- att** spränga, schakta, gräva eller dika
- att** använda kemiska bekämpningsmedel
- att** tillföra handelsgödsel
- att** bedriva täkt i någon form
- att** uppföra flaggstång, mast eller antenn
- att** utföra fyllning
- att** anlägga väg
- att** riva stenmurar eller andra kulturhistoriska lämningar
- att** anlägga vattenkraftverk eller utföra vattenreglering eller annan anordning och anläggning
- att** utföra all form av skogsavverkning eller bortföra torra träd eller stubbar
- att** plantera träd och buskar eller plantera eller så andra växter
- att** anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

Utan länsstyrelsens tillstånd är det vidare förbjudet

- att** vidta biotopvårdande åtgärder i Mörrumsån för laxens och havsöringens vandring och lek
- att** tillföra kalk
- att** framdra luftledning

1996-12-19

231-2732-94

Obj nr 10 02 065

Ovanstående bestämmelser under punkt A skall dock inte vara hinder för

- att** uppföra linbro över Mörrumsån på plats som angetts vid samråd med länsstyrelsen
- att** efter samråd med länsstyrelsen utföra försiktiga röjningar av lämpliga fiskeplatser längs ån samt uppsätta skyltar som utvisar fastighetsägares gränser för fiskerätt
- att** avverka anlagda granbestånd som är yngre än 30 år
- att** ändamålsenligt sköta och nyttja reservatet enligt fastställd skötselplan
- att** underhålla kraftledningsgator och telefonledningar och därvid även fälla träd utanför dessa områden om träden anses farliga för säkerheten.

Det skall vidare inte vara hinder för kraftverksägaren att underhålla och eventuellt bygga om damm och dammfäste eller för ägaren till Härnäs 1:31 att, efter samråd med länsstyrelsen, framdra luftledning till fastigheten.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark förpliktas tåla det intrång som följer av att åtgärder vidtas enligt skötselplanen för området såsom röjning, gallring, slutavverkning av kulturgran yngre än 30 år, slätter, betning och anordnande av stängsel, röjning av stigar, anordnande av parkeringsplatser samt uppsättande av informationsskyltar.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som eljest gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla

- att** gräva, borra, mejsla eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- att** skada stenmurar
- att** otillbörligt störa djurlivet

- att** släppa hund lös
- att** skada växande träd eller buskar eller vegetation i övrigt genom att gräva upp växter
- att** bortföra torra träd och stubbar
- att** tälta eller ställa upp husvagn eller husbil
- att** göra upp eld annat än på anvisad plats
- att** på störande sätt använda radio, grammfon, bandspelare eller dylikt
- att** nyttja området för övningar som verkar störande på allmänhetens friluftsliv i reservatet
- att** anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning
- att** rida och cykla annat än på härför upplåttna vägar
- att** anordna kanottävlingar

Föreskrifterna för allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån pågående markanvändning därigenom inte avsevärt försvåras. Markägare eller annan sakägare skall sålunda kunna utöva jakt eller fiske enligt gällande lagstiftning.

Sydkraft AB skall vidare ha rätt att nyttja vägar genom reservatet för egen del. Vägarna skall även kunna nyttjas av den åt vilken särskild rätt upplåtits av bolaget.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

1. Reservatet skall skötas enligt bifogat förslag till skötselplan. Länsstyrelsen kan fortlöpande meddela anvisningar för skötseln.
2. Reservatet skall förvaltas av länsstyrelsen. Samråd skall vid förvaltningen fortlöpande ske med kommunerna, skogsvårdsstyrelsen och markägaren.

För utförande av vårdåtgärder i området (betning och annan hävd av odlingsmarker; röjning och gallring; underhåll av stigar, leder, vägar och parkeringsplatser) samt tillsyn skall uppdragstagare utses. Som uppdragstagare kan statliga myndigheter, kommuner, företag, föreningar och enskilda komma ifråga.

3. Reservatet skall genom skogsvårdsstyrelsens försorg utmärkas enligt svensk standard (SIS 031522).

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den dag beslutet vunnit laga kraft.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket landshövding Ulf Lönnqvist beslutat och avdelningsdirektör Lars Bergenudd varit föredragande, har även förste länsassessor Staffan Dahlberg, biträ länsarkitekt Bo Swahn, länsantikvarie Leifh Stenholm, fiskerikonsulent Lars Lundahl och byrådirektör Ulf Lundgren deltagit.

Ulf Lönnqvist

Lars Bergenudd

Kungöres i länets författningssamling

Bilagor:

1. Karta
2. Förslag till skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Kopia av beslut + bilagorna 1 och 2 till:
Naturvårdsverket 2 ex + bilaga 3
Boverket
Skogsvårdsstyrelsen 2 ex
Lantmäterimyndigheten, Box 524, 371 23 Karlskrona
Kammarkollegiet
Vägverket, Produktion, Karlshamnsvägen
329, 294 93 Sölvesborg
Sydkustens marinkommando 3 ex delgivningskvitto
Karlshamns polisdistrikt
Blekinge läns museum

1996-12-19

231-2732-94

Obj nr 10 02 065

Vattendomstolen, Växjö
Mörrumsåns vattenvårdsförbund, Gamla Norrvägen 25,
352 43 Växjö
Mörrums fiskeriförvaltning, Box 26, 395 21 Mörrum
Karlshamns kommun, kommunkansliet 3 ex + bilaga 3
Skogssällskapet, Jämsunda, 370 33 Tving, delgkv

delgkv

delgkv

Sydkraft, 205 09 Malmö, 2 ex delgkv
Ägare till samfällighet enl sändlista
Telia, Kristianstad, delgkv
LRF:s juridiska byrå, Klostergatan 13, 352 31 Växjö
Svensk Fastighetsvärdering AB, Box 69, 351 03 Växjö
Blekinge läns jaktvårdsförening
Länsförbundet av Svenska Naturskyddsföreningen

374 00 Karlshamn

Olofströmsbygdens naturskyddsförening

Kyrkhults Hembygdsförening,

Karlshamns naturskyddsförening,

Blekinge ornitologiska förening,

Kvartärgeologiska institutionen,
Lunds universitet

planering, 230 53 Alnarp

Botaniska museet, Ö Vallgatan 18,
223 61 Lund

Radio Blekinge

Sydöstran, Karlskrona

Blekinge Läns Tidning, Karlskrona

Administrativ service "Press"

Miljö Plan 20 ex

Registret

Akten

4645587541

Bilaga 1 till beslut 1996-12-19
Dnr 231-2732-94
Obj.nr. 10 02 065

Gräns för naturreservatet
KÄRINGAHEJAN
Olofströms och Karlshamns kommuner
Utdrag av ekon kartbladet 034 96

970129

